

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE  
Broj: 71 0 P 212352 20 Spp  
Banja Luka, 04.12.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, odlučujući po zahtjevu Osnovnog suda u Banjaluci za rješavanje spornog pravnog pitanja u parničnom predmetu tog suda broj 71 0 P 212352 15 P, na osnovu odredbe člana 61v. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP) te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 9/14 do 6/19), člana 4. stav 4. i člana 12. Poslovnika o radu sudskih odjeljenja (broj 118-0-SuI-14-000458 od 06.02.2015. godine), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj dana 04.12.2020. godine donio je

## ODLUKU

Odbacuje se zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u parničnom predmetu Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 212352 15 P, koje glasi: „Kako se dosjelog utvrđuje - da li tužbom za utvrđenje prava svojine ili isticanjem prigovora dosjelog; protiv koga se podnosi tužba za održaj; na kome je teret dokazivanja vremena potrebnog za održaj i savjesnosti posjednika nekretnine; prema kome teče dosjelog - da li prema zemljištu ili vlasniku; na koji način se prekida dosjelog?“

## Obrazloženje

U predmetnoj pravnoj stvari tužioci T. Lj. i T. D. podnijeli su tužbu 02.04.2015. godine, u kojoj navode da su suvlasnici nekretnina upisanih u z.k. ul. br. ... k.o. SP Š. i to tužiteljica T. Lj. sa 1/11 dijela, a tužilac T. D. sa 5/11 dijela, te konačno uređenim tužbenim zahtjevom traže predaju u posjed nekretnina i to od tuženog L. M. parcele br. 721/1 zvana R. njiva površine 1528 m<sup>2</sup> po novom premjeru, što po starom premjeru čini k.č. 278/19 zvana Oranica R. upisana u ZK br. ..., a od tuženog L. R. parcele br. 721/2 zvana R. njiva površine 2196 m<sup>2</sup> po novom premjeru, što po starom premjeru čini k.č. 278/14 zvana Oranica R. upisana u ZK br. ...

U toku postupka tuženi su se pozivali na dosjelog, tvrdnjama da su nekretnine naslijedili od oca L. M., koji je predmetne nekretnine stekao po osnovu ugovora o razmjeni sa K. I. 1995. godine, da je K. I. predmetne nekretnine držao u posjedu najmanje 30 godina prije zaključenja ugovora o razmjeni, a od 1995. godine otac tuženih, te tuženi poslije njegove smrti, da ni njima ni pravnom predniku, a ni K. I., niko nikada nije ometao posjed niti su vođeni bilo kakvi postupci do podnošenja tužbe u ovoj parnici, te da su upisani u katastar nekretnina, a prije toga njihov otac, a prije njega K. I.

Odlučujući o zahtjevu tužilaca prvostepeni sud je donio presudu broj 71 0 P 212352 15 P dana 29.11.2017. godine, kojom je obavezao tužene na predaju u posjed nekretnina, a tvrdnje tuženih da imaju nesmetani, kontinuirani, savjestan i zakonit posjed više od 20 godina, te da imaju jače pravo na predmetnim nekretninama od tužilaca, ocijenio je nedokazanim, jer tuženi u ovom postupku nisu isticali protivtužbeni zahtjev.

Prvostepena presuda je po žalbi tuženih rješenjem Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 212352 18 GŽ od 28.09.2018. godine ukinuta i predmet je vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje, sa uputom da pilikom ponovnog odlučivanja zakaže novu glavnu raspravu na kojoj će omogućiti strankama da iznesu sve relevantne činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i omogućiti da izvedu dokaze kojima utvrđuju te činjenice, te pravilno cijeni prigovor dosjelnosti, koji predstavlja prethodno pitanje u ovoj parnici.

U ponovnom postupku prvostepeni sud je zakazao glavnu raspravu i u toj fazi postupka tužioci su podnijeli prijedlog za rješavanje spornog pravnog pitanja, nakon čega je taj sud dopisom broj 71 0 P 212352 19 P 2 od 23.11.2020. godine, pozivom na odredbu člana 61b. ZPP, ovome sudu dostavio svoj spis broj 71 0 P 212352 15 P sa prijedlogom tužilaca za rješavanje spornog pravnog pitanja.

U prijedlogu za rješavanje spornog pravnog pitanja tužioci navode da je u ovom parničnom predmetu sporno nekoliko pravnih pitanja o kojima i Vrhovni sud Republike Srpske ima različite stavove, a prije svega pitanje da li je za sticanje prava vlasništva dosjelošću - održajem nužno podnošenje odgovarajuće tužbe (protivtužbe) za utvrđenje u smislu odredbe člana 58. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/08 do 107/19) ili se o održaju može odlučivati samo na osnovu isticanja prigovora u parnici. Dalje navode da je u ovom parničnom predmetu sporno i pitanje protiv koga se podnosi tužba za održaj i prema kome se određuje rok dosjelnosti, da li prema tužiocu ili prema zemljištu, te prema kome teče dosjelnost - da li prema zemljištu ili vlasniku, kao i vrijeme i način prekida dosjelnosti.

Iz navedenog proizlazi da su prvostepeni i drugostepeni sud u ovoj parnici zauzeli stav o spornom pravnom pitanju i da je stanovište Okružnog suda u Banjaluci različito od pravnog stanovišta prvostepenog suda – Osnovnog suda u Banjaluci u pogledu prigovora dosjelnosti koji su istakli tuženi.

Saglasno odredbi člana 61a. ZPP, da bi Vrhovni sud Republike Srpske zauzeo stanovište o spornom pravnom pitanju potrebno je da se ispune određene procesne pretpostavke i to: da se to pitanje pojavilo u toku postupka pred prvostepenim sudom, da to pitanje predstavlja prejudicijelno pitanje u konkretnom predmetu, da se to pitanje pojavilo u većem broju predmeta pred prvostepenim sudom i da o tom pitanju Vrhovni sud Republike Srpske ranije nije rješavao.

U konkretnom slučaju tužilac je prijedlog za rješavanje spornog pravnog pitanja podnio nakon što je u ovom predmetu u prvom i drugom stepenu zauzet stav o tom pitanju, pa je očigledno da predmetni zahtjev ne ispunjava uslove iz odredbe člana 61a. ZPP za meritorno rješavanje, budući da odredbe ZPP o postupku rješavanja spornog pravnog pitanja omogućavaju da Vrhovni sud Republike Srpske samo prije donošenja prvostepene odluke uzme određeni predmet u razmatranje i zauzme pravni stav o

prethodnom pravnom pitanju koje ima prejudicijelni značaj za odlučivanje u većem broju predmeta.

Pravilnim tumačenjem odredbi čl. 61a. - 61d. ZPP, koje uređuju postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja, dolazi se do zaključka da je isključena primjena ovog instituta nakon što je u određenom predmetu donesena odluka u kojoj je zauzet stav o spornom pravnom pitanju, te kada postoje različiti stavovi prvostepenog i drugostepenog suda o određenom pravnom pitanju.

Pored navedenog, nema uslova da se meritorno odluči o prijedlogu tužilaca ni iz razloga što tužioci ničim ne dokazuju da se to pitanje pojavilo u većem broju predmeta pred prvostepenim sudom, niti je Osnovni sud u Banjaluci uz zahtjev tužilaca priložio sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja, saglasno odredbi člana 61b. ZPP.

Prema navedenom, nisu ispunjene zakonom propisane pretpostavke za rješavanje spornog pravnog pitanja, pa se predmetni zahtjev ukazuje nedozvoljenim, slijedom čega je isti odbačen, primjenom odredbe člana 61v. stav 1. ZPP.

Zamjenik Predsjednika Građanskog odjeljenja  
Gorjana Popadić

Za tačnost opravka ovjerava  
Rukovodilac sudske pisarnice  
Biljana Aćić